

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen herenhoeve en begrafenisplaats, Portweg nr. 6 en nr. 4 te KOEKELARE

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010 en 19 november 2010,

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de sociaal-culturele en de historische waarde
- als monument

De herenhoeve zogenaamd "Blauwhof", bestaande uit het poortgebouw, de voormalige pachterswoning, de dwarsschuur, het nutsgebouw tussen de schuur en het poortgebouw, de erfaanleg, de erflijnde en de begrafenisplaats "Dieryckx", gelegen te KOEKELARE, Portweg 6, Portweg 4

bekend ten kadaster:

KOEKELARE, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 345B (deel), 348M (deel), 350P (deel)

zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Sociaal-culturele waarde:

- De herenhoeve getuigt van het sociale leven op een grote hoeve in de 19de eeuw: de lage pachterswoning stond in contrast met het voorheen aansluitende "hooghuis". Het sociale verhaal is ook nog afleesbaar in de slaappleaats van de paardenknechten.
- Het volume van de dwarsschuur is erg imposant zowel vanaf de erfzijde als vanuit het open landschap ten zuiden van de Portweg, waarin de schuur ingebed is. Hetzelfde geldt voor het poortgebouw.
- De omwalde begrafenisite met de grafsteen van de in 1886 overleden 'blauwe ketter' Louis Dieryckx getuigt van de politieke geschiedenis van het laatste kwart van de 19de eeuw, meer bepaald van de strijd tussen klerikalen en liberalen.

Historische waarde:

- De 19de-eeuwse herenhoeve en de omwalde begrafenisite met grafmonument van de herenboer vormen samen een uniek gegeven. De hoevesite gaat terug tot het einde van de 18de eeuw (aangeduid op de Ferrariskaart van 1770-1778), doch wordt voornamelijk gekenmerkt door een fasegewijze 19de-eeuwse ontwikkeling, afleesbaar uit de jaarankers "1822" bij het poortgebouw en "1862" bij de dwarsschuur. De blauwhardstenen grafplaat op de begrafenisite geeft als het ware een eindpunt aan: "Louis Dieryckx overleden te Couckelaere 29 Julius 1886". Ook de vorige bouwheer Jan Sap is aangeduid in de ankers "SAP" op de schuur.
- De herenhoeve heeft een uitzonderlijke parallelle opstelling van de imposante volumes in een erg verzorgde baksteenbouw. Ook het ruime langwerpige erf met bakstenen op hun kant en de schaduwrijke imposante erflinde (in 2011 minstens een eeuweling) is een erg merkwaardig gegeven. De pachterswoning vormt een lang volume van anderhalve bouwlaag ten noorden van het erf, er tegenover bevindt zich de dwarsschuur. Het vrijstaande poortgebouw ten zuidoosten van het erf is een erg uitzonderlijk gegeven voor de hoevebouw in het noorden van West-Vlaanderen. De zadeldaken (Vlaamse pannen) van zowel de schuur als het poortgebouw zijn bekroond met sierlijk uitgewerkte bakstenen topstukken, bij de schuur met bewaarde windhaan. Ook de pachterswoning is erg sierlijk opgevat, cf. de halfronde venstertjes met blauwhardstenen onderdorpels op consoles en de houten gootlijst met ruitmotief.
- Een typisch gegeven is dat de dwarsschuur diverse duidelijk leesbare functies herbergt: rondbogige staldeuren en -vensters met geometrisch smeedwerk in de bovenlichten, het rondbogige laadluik, de paardenstal en rechts aansluitend de aardappelkelder waarboven de slaappleaats van de paardenknechten, blinde schuurgevels, een hoge houten schuurpoort met klinket aan de erfzijde, een lage poort aan de zijde van de Portweg. Ook binnenin zijn deze functies herkenbaar: stallingen deels met moer- en kinderbalken, schuur met ankerbalk- en kromstijlgebintes waarop de gaaf bewaarde kapconstructie rust. In de aardappelkelder is de vloer in terracottategels en het rondbooggewelf bewaard.

- Tijdens de Eerste Wereldoorlog was de herenhoeve ingenomen door het Duitse leger, en werden er tot honderd paarden gestald in de schuur, cf. de in de binnenmuur geklonken hoefijzers om de paarden aan vast te maken. Ook de pachterswoning heeft een duidelijke oorlogsgeschiedenis: het werd gebombardeerd, de gewijzigde rechthoekige venstertjes in de halve verdieping getuigen hier nog van.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010).

Brussel,

30 MEI 2011

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS